

ONDT I DEMOKRATIET

Af Asger Aamund, den 21. juni 2013

Den netop overståede Grundlovsdag er ikke bare en festdag, hvor vi hviler på laurbærrene. Det er også en kampdag. For hvis vi ikke plejer og passer og moderniserer folkestyret, vil det forfalde og svækkes og vil i den sidste ende udvikle sig til en formynderstat – og det er vi godt på vej til -, hvor netop stat og myndigheder vejleder og bestemmer over os i alle livets forhold. Frihed er det bedste guld, synger vi glade, men hvis vi som folk fortsætter med at ofre vores frihed for at få mere tryghed, ender vi med at ødelægge det folkestyre, som tidligere generationer har tilkæmpet sig. De bragte os ud af tusind års dominans af konger, adel, herremænd, ridefogeder og industrifyrster, og det er vores opgave i dag at love os selv, at vi og vore børn og børnebørn skal motiveres til at kæmpe for det ægte folkestyre og ikke lade Danmark forfalde til et samfund, hvor tryghed er det bedste guld og hvor staten er vores allesammens store sagsbehandler. Der er i dag lige så meget at kæmpe for som i 1849, da grundloven blev givet. For det var jo kun begyndelsen. Forfatningen fra 1849 var ikke en demokratisk forfatning set i nutidens perspektiv. Kun selvstændige havde stemmeret. Lønmodtagerne ikke. Kun 15 procent af befolkningen var en aktiv del af demokratiet. Bonden stemte for sin husstand – også for sin kone. Det samme gjorde håndværksmesteren i byen, som stemte for sine svende og sin familie. Men grundloven af 1849 var ikke desto mindre den vigtigste milepæl i det danske folkestyres udvikling, fordi der indtraf et glidende magtskifte. Josef Stalin sagde en gang: ' Ved et parlamentsvalg er det ikke så vigtigt, hvem der stemmer. Det er mere vigtigt, hvem der tæller stemmerne op'. Det vigtigste ved grundloven af 1849 var ikke så meget hvem der fik magten. Det var mere vigtigt, hvem der gav afkald på magten. Og det var kongen.

Dette var aldrig sket, hvis der ikke siden midten af 1700-tallet var sket et gradvist men stadigt kraftigere reformpres på styreformene i Amerika og Vesteuropa. Det moderne demokratis vugge stod i Nordamerika, som dengang var en britisk koloni. Men der skulle gå lang tid fra fødslen af det amerikanske demokrati i 1776 til den danske Grundlov af 1849. Hele 73 år. Og det bør vi have i erindring, når vi i dag kritiserer kinesere og arabere for fraværet af folkestyre og retsstat. Vi danske er så forvante og forkælede med et velfungerende folkestyre, at vi utålmodigt forlanger, at andre skal gøre som os. Ellers er de fascister eller i hvert fald anti-demokrater. Men dem kommer vi til at vænne os til. I de kommende år vil vi være vidne til fremkomsten af nye statsformer, der ikke er diktaturer, men heller ikke demokratier, en mellemform, som vi kan kalde formynderstaten eller det vejledende folkestyre. Formynderstaten har vundet slaget om både Kina og Rusland og nu også Tyrkiet. Her er statschefen Erdogan er ved at skabe en koran-stat light med en islamisk politisk kuppel oven over markedsøkonomi og en slags retsstat for borgerne, med mindre der foreligger krænkelse af Islam. Og her skal der jo ikke meget til, skulle jeg hilse og sige fra omkring 100 fængslede tyrkiske journalister. Men heller ikke det danske folkestyre er immuniseret mod en langsom, men markant drift hen imod den formynderstat, der er ved at snige sig ind ad køkkendøren.

Er det sundt for det danske folkestyre, at mere end halvdelen af vælgerkorpset nu står uden for arbejdsmarkedet? Er det sundt for folkestyret, at staten konfiskerer ¾ af vore indkomster i skatter, afgifter, moms og statsgebyrer? Er det sundt for folkestyret, at ¾ af Folketingets medlemmer er rekrutteret fra den offentlige sektor eller kommer direkte fra uddannelsesinstitutionerne ofte uden en eksamen? Er det sundt for folkestyret, at det politiske arbejde er skrumpet til en primitiv, evindelig kamp om magten? Der er nok at tage fat på for en rask demokrat, hvis vi skal bevare det danske demokrati som en levende og vital

organisme. Men vi kan dog glæde os over, at vi siden 1849 har kunnet forny og udvikle folkestyret, når der var brug for det. Vi fik parlamentarismen gennemført i 1901, vi fik ægte demokrati med kvindernes valgret i 1915, vi overvandt tredivernes antidemokratiske strømninger, vi moderniserede grundloven og Folketinget i 1953, og vi har i fællesskab skabt et rigt samfund, hvor få har for meget og færre for lidt; et samfund, hvor netop hensyntagen til mindretallets interesser har været det bærende element i den demokratiske udvikling. Hertil kommer, at moderne teknologi har givet alle borgere politisk mæle og profil. Internet, blogs, sms'er, twitter og facebook har befriet borgeren for politisk anonymitet. Den moderne dansker er ikke mere henvist til at skrive læserbreve til dagbladene, som er fyldt med falske læserbreve fabrikeret af de partipolitiske organisationer og forsynet med villige medlemmers underskrift. Det er blevet sværere at skjule politiske rævekager og svindelnumre og løftebrud for befolkningen. Den moderne politiske debat er sluppet væk fra den stivnede dialog mellem politikere og presse og er havnet, hvor den hører hjemme: nemlig hos det folk, der i den sidste ende sidder med stemmeretten. I Danmark har vi en fri debat om alt i modsætning til Sverige og Storbritannien, hvor angsten for at fornærme aggressive antidemokrater har beklumret det politiske klima og reelt accelereret udviklingen hen imod den politisk korrekte formynderstat, hvor alle holdninger, der ikke er påbudt, er forbudt. Til trods for udfordringer og problemer er folkets del af det danske folkestyre sprællevende og i fineste form. Nu mangler vi bare, at også politikerne lever op til deres ansvar og lægger en ansvarlig vækst- og velstandsplan for Danmark. Men det har de for resten ikke tid til. Det er jo sommerferie, hvor Christiansborg hviler ud oven på årets store politiske spring fremad: gøglerfestivalen på Bornholm.